घनपत्र पु॰ घनानि पत्राण्यस्य । १पुनर्णवायाम् राजनि॰ । २घनच्छदे शिग्रौ च ।

घनपदवी स्त्री ६त॰ । आकाशे शब्दार्थचि॰ । तस्य मेघाधारतया तत्सञ्चारस्थानतया च तथात्वम् । "क्रामद्भिर्घनपदवीमनेकसंख्यैः" किरा॰ ।

घनपल्लव पु॰ घना निविड़ाः पल्लवा अस्य । शोभाञ्जने जटा॰ ।

घनपाषण्ड पुंस्त्री घनेन मेघध्वनिना पाषण्ड इव उन्मत्तत्वात् । मयूरे शब्दमा॰ । स्त्रियां जातित्वात् ङीष् ।

घनफल पु॰ घनानि निविडानि फलान्यस्य । विकङ्कटवृक्षे राजनि॰ तत्फलानां निविडतया जायमानत्वात्तथात्वम् ।

घनमूल न॰ घनस्य समात्रघातस्य मूलमाद्यम् । यस्य समाङ्गत्रयघातस्य घनरूपता तादृशे अङ्के । एकाद्यङ्कानां घनमूलादि प्रदर्श्यन्ते

१।८।२७।६४।१२५।२१६।३४३।५१२।७२९।१०००

१।२।३।४।५।६।७।८।९।१०

तस्य मूलानयनं लीला॰ उक्तं यथा

"अथ घनमूले करणसूत्रं वृत्तद्वयम् । "आद्यं घनस्थानमथाघने द्वे पुनस्तथान्त्याद्घनतो विशोध्य । घनं पृथक्स्थं, पदमस्य कृत्वा त्रिघ्न्या तदाद्यं विभजेत् फलन्तु । पंक्त्यां न्यसेत्, तत्कृतिमन्त्यनिघ्नीं त्रिघ्नीं त्यजेत्तत्प्रथमात्, फलस्य । घनं तदाद्याद्घनमूलमेवं पङ्क्तिर्भवेदेवमतः पुनश्च"

अस्यार्थः यस्य घनमूलं गृह्यते तस्याद्यं स्थानं घनस्थानं स्यात् घनशोधनस्थानमित्यर्थः । अथ द्वे स्थाने अघने तद्व्यतिरिक्ते तथा पुनः घनस्थानम् अघने द्वे इति पुनःपुनरित्यर्थः । अन्त्यात्घनतः स्थानात्घनं विशोध्य तस्य घनस्य पदं पृथक्स्थं स्थाप्यं तस्य पदस्य कृत्वा त्रिघ्न्या तदाद्यम् अघनस्थानं विभजेत् । फलं तु पूर्व्वमूलपङ्क्त्यां न्यसेत् । तस्य फलस्य कृतिम् अन्त्यनिघ्नीं पङ्क्तिस्थतद्व्यतिरिक्त पूर्वकृतिनिघ्नीमित्यर्थः । त्रिघ्नीञ्च तत्प्रथमादाद्यघनस्थानात् त्यजेत् । तदाद्यात्घनस्थानात्फलघनं त्यजेत् । एवं पुनः तद्यथा अस्य पङ्क्त्यात्मकपदस्य कृत्वा त्रिघ्न्या तदाद्यं विभजेत् । फलन्तु पङ्क्त्यां न्यसेत् । तत्कृतिम् अन्त्यनिघ्नीं त्रिघ्नीं तत्प्रथमात् त्यजेत् । तदाद्यात् फलस्य घनं त्यजेदिति । एवंकृते या पङ्क्तिर्भवेत् तद् घनमूलं भवति" । "अङ्कस्य वामागतिः" इत्युक्तेः वामस्थिताङ्कस्यान्त्यत्वं दक्षिणस्थस्य चाद्यत्वमिति सर्वत्र ज्ञेयम् । घनपदमप्यत्र । "घनपदञ्च ततोऽपि घनात् सखे ! यदि घनेऽस्ति घना भवतोमतिः" लीला॰ । घन मूलमस्य । २मोरटवृक्षे पु॰ राजनि॰ ।

घनरस पु॰ घनस्य मेघस्य मुस्तकस्य वा रसो निष्यन्दः । १जले । २कर्पूरे च कर्म॰ । ३सान्द्ररसे । घनोरसोऽस्य । ४पीलुपर्ण्यां ५मोरटवृक्षे च मेदि॰ । ६निविड़रसके त्रि॰ । जले तु न॰ रत्नको॰ । [किरा॰ ।

घनवर्त्मन् न॰ ६त॰ । आकाशे "घनवर्त्म सहस्रधेव कुर्वन्"

घनवल्लिका स्त्री घना निविड़ा वल्ली यस्याः कप् ह्रस्वः । १अमृतस्रवालतायाम् । घनस्य वल्लीव २विद्युति राजनि॰

घनवल्ली स्त्री घनस्य मेघस्य वल्लीव । १विद्युति २अमृतस्रवालतायाम् राजनि॰ । [६त॰ । २मेघवाते ।

घनवात पु॰ घनो निविड़ोवातोऽत्र । १नरकभेदे हेमच॰ ।

घनवास पु॰ घनोवासो गन्धोऽस्य । कुष्माण्डे हारा॰ ।

घनवाहन पु॰ घन इव शुभ्रं वाहनमस्य । १शिवे । घनोमेघो वाहनमस्य । २इन्द्रे च हेमच॰ ।

घनवीथि स्त्री घनानां वीथिः । आकाशे । "घनवीथिवीथिमवतीर्णवतः" माघः ।

घनश्याम पु॰ घनः मेघइव श्यामः । निविड़कृष्णवर्णे । "अये राम घनश्याम ! चुम्बामि मुखपङ्कजम् । यदि जीवामि शोकेन पुनर्द्रक्ष्यामि ते मुखम्" महानाटकम् । "समानकर्णविन्यस्तस्फुरन्मकरकुण्डलम् । हेमाम्बरं घनश्यामं श्रीवत्सं श्रीनिकेतनम्" भाग॰श्रीकृष्णरूपोक्तौ ।

घनसार पु॰ घनस्य मुस्तकस्य सारः । १कर्पूरभेदे १७२३ पृ॰ विवृतिः । "शरदिन्दुकुन्दघनसारनीहारहारेत्यादि" दशकुमा॰ । घनोनिविड़ः सारोऽस्य । २दक्षिणावर्त्तपारदे मेदि॰ । ३वृक्षभेदे ४जले च धरणी । ६त॰ । ५श्रेष्ठ वारिदे ।

घनस्कन्ध पु॰ घनः स्कन्धो यस्य । कोशाम्रवृक्षे राजनि॰ ।

घनस्वन पु॰६त॰ । १मेघध्वनौ । घनेन तज्जलेन सुष्ठु अनिति अन—अच् ३त॰ । २तण्डुलीयशाके राजनि॰ ।

घनहस्त पु॰ घनः समत्रिघातमितोहस्तोऽत्र । दीर्घविस्तारोर्द्धेषु १हस्तमाने २मागधप्रस्थखारिकायां च "हस्तोन्नितैर्विस्तृतिदैर्घ्यपिण्डैर्यद्द्वादशास्रं घनहस्तसंज्ञम् । धान्यादिके तद्घनहस्तमानं शास्त्रोदिता मागधखारिका सा" लीला॰ ।

घना स्त्री घन+अस्त्यर्के अच् । १माषपर्ण्यां २रुद्रजटायाञ्च राजनि॰ । तयोर्निविडपत्रत्वात् तथात्वम् । ३निविडायां स्त्रियाम् । "अदीयसीमपि घनाम्" (वाचम्) माघः ।